

Mw. S. van Veldhoven
Staatssecretaris ministerie Infrastructuur & Waterstaat

Datum: 3 september 2019

Betreft: concept Verzamelbesluit kader richtlijn afvalstoffen / EU database afvalstoffen

Geachte mevrouw Van Veldhoven,

Ik wil in deze brief namens FME uw aandacht vragen voor enkele principiële knelpunten in het Besluit Verzamelbesluit kader richtlijn afvalstoffen en de EU database afvalstoffen.

Een korte introductie: FME is de ondernemersorganisatie voor de technologische industrie. Onze 2.200 leden zijn technostarters, handelsbedrijven, middelgrote en kleine industrie (mki) en grote industrie/multinationals die actief zijn in de sectoren metaal, elektronica, elektrotechniek en kunststof. Er werken bij onze leden 220.000 medewerkers. De gezamenlijke omzet van de FME-leden bedraagt 82 miljard en zij exporteren voor 47 miljard. Daarmee realiseren de FME-leden een zesde van wat Nederland in totaal met export verdient. Bij FME zijn ook 40 brancheverenigingen aangesloten.

Het gaat FME met name om art 9.1 van de Waste Frame Directive waarin een producent importeur informatie moet verstrekken over Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in producten conform art 33.1 van REACH. Daarnaast gaat het om artikel 9.1a waarin het Europese Chemie Agentschap (ECHA) deze informatie moet opnemen in een database die beschikbaar wordt voor afvalverwerkende bedrijven. FME ziet vijf knelpunten.

1. Geen impact assessment vooraf
Artikelen 9.1 en 9.1a van de Waste Frame Directive zijn zonder consultatie gepubliceerd en in werking getreden als onderdeel van een groter pakket maatregelen. Er heeft ook geen impact assessment plaats gevonden. De Europese koepelorganisaties van FME is Orgalime en zij heeft hierover een brandbrief gestuurd aan Eurocommissaris Timmermans waar helaas niets mee is gebeurd. FME verzoekt u de Europese Commissie te vragen deze impact assessment alsnog uit te voeren. Als dat niet mogelijk is, zou een analyse in opdracht van het ministerie van I&W van de gevolgen van dit besluit voor het Nederlandse bedrijfsleven een goed alternatief kunnen zijn
2. Complexe en enorme database lijkt onmogelijke opgave
Artikel 9.1. en 9.1a gaat informatie verzamelen over *alle* producten die in Europa worden gemaakt en geïmporteerd en hun Zeer Zorgwekkende Stoffen. Het gaat om miljarden producten en enkele honderden stoffen (REACH Kandidaatlijst stoffen). Deze combinatie zal leiden tot de grootste Europese database ooit. Alle bedrijven die een product maken of importeren zullen hier vanaf 5 januari 2021 mee te maken krijgen als zij de database moeten

vullen. Dit zal gepaard gaan met hoge kosten en alle administratieve lasten die daarbij horen. FME vraagt zich af of het überhaupt mogelijk is deze EU Database in slechts twee jaar te bouwen en door bedrijven te vullen. ECHA heeft hier ook al grote zorgen over uitgesproken. Het toegekende budget van de Europese Commissie lijkt in ieder geval volstrekt ontoereikend. Er ontstaat een risico dat producenten van producten na 2021 wel willen maar niet kunnen voldoen aan deze verplichting. Een voorbeeld: een machine kan inclusief besturing en elektronica bestaan uit duizenden onderdelen en componenten geleverd door honderden leveranciers gevestigd binnen en buiten de EU. Hoe de producent alle benodigde informatie over al dan niet aanwezige ZZS stoffen kan verzamelen is volstrekt onduidelijk. Niet EU bedrijven zijn op geen enkele wijze te dwingen om mee te werken aan dit systeem.

3. Nut en noodzaak EU stoffendatabase niet aangetoond

De database wordt gemaakt om het afvalbedrijven mogelijk te maken bij het recyclen en verwerken van afval rekening te houden met de aanwezigheid van Zeer Zorgwekkende stoffen. De aanpak die hier nu voor wordt gevolgd is volkomen onlogisch. Nu worden immers ALLE producten geraakt met ALLE zeer zorgwekkende stoffen vallend onder art 33.1 REACH. Was het niet veel logischer, goedkoper en sneller geweest om alleen de combinaties van producten met zeer zorgwekkende stoffen die problemen bij verwerking en recycling veroorzaken te identificeren? In dat geval kan worden gekeken naar Zeer Zorgwekkende Stoffen die voorkomen in afvalstromen met grote volumes waarmee dus ook veel milieuwinst behaald kan worden. Om deze problematiek te helpen oplossen stelt FME een dergelijke risicoanalyse benadering voor. Dit lijkt een veel beter en preciezer instrument en zou een beperkte lijst van producten en stoffen kunnen volstaan waarmee veel milieuwinst valt te boeken.

4. Kan een afvalbedrijf de informatie in de praktijk gebruiken?

FME vreest van niet! Gesprekken met diverse actoren in de keten levert op dat de praktische toepasbaarheid van de EU database voor afvalbedrijven zeer klein lijkt. Het is onwaarschijnlijk dat afvalbedrijven -die zich richten op het omvormen van afval naar grondstoffen- per partij afvalstoffen die binnenkomt bij een afvalbedrijf de EU database zullen raadplegen. De vervolgvraag is of het voor de behandeling van het afval iets uitmaakt. Een voorbeeld: van het afval van elektrische en elektronische apparaten is nu toch ook al bekend welke stoffen erin zitten of is dat door middel van een chemische analyse snel te achterhalen? Vervolgens is na te gaan of er daardoor problemen ontstaan bij de recycling en verwerking van die afvalstromen en wat daar wel en niet aan te doen is. Het vullen van een database door producenten voegt daar niets aan toe. Veel producten leveren helemaal geen problemen of risico's op bij verwerking van afval naar grondstof of hun aandeel is zo gering dat het voor de verwerking niets uitmaakt. Helaas moeten al die producten worden opgenomen in de EU database.

Waarom is er niet voor gekozen om van belangrijke afvalstromen te bepalen of er stoffen zijn die recycling belemmeren en dan na te gaan in welke producten deze stoffen in belangrijke mate aanwezig zijn. Dit is een veel goedkopere en logischer benadering. FME pleit ervoor deze risicogerichte benadering alsnog toe te passen.

5. Onjuist gebruik van wetten en regels

In Europa en Nederland zijn veel zorgen dat art 33 van REACH niet leidt tot het beoogde doel namelijk informatie verzamelen over zeer zorgwekkende stoffen in producten. Dit is ook een zeer complex proces en de uitspraak van het Europese Hof dat deze informatie niet langer op

productniveau maar op componentniveau moet worden verzameld leidt er volgens FME toe dat het doel (verbetering van milieu) niet dichterbij komt maar juist verder weg raakt. Als een wetsartikel onuitvoerbaar is, dan kan het beter geschrapt of aangepast worden. FME heeft constateert dat het doel om informatie te verzamelen over zeer zorgwekkende stoffen in producten via REACH niet bereikt lijkt te worden en beleidsmakers nu maar hopen dat dit doel door middel van art 9.1 en art 9.1a van de Waste Frame Directive ineens wel bereikt wordt. Omdat de complexiteit exponentieel toeneemt denkt FME dat het geen oplossing is maar juist een verslechtering. Het risico is groot dat ECHA geen goede database kan maken op basis van beschikbare tijd en budget. Bedrijven moeten de database gaan vullen en vragen om een goede uploadfunctie. Handmatig invoeren van miljarden producten is onuitvoerbaar en onbetaalbaar. Bedrijven zijn ook afhankelijk van anderen zoals producenten die niet onder de regels van Europa vallen om goede informatie te geven. Het zou een slechte zaak zijn als bedrijven de art 9.1.a niet kunnen nakomen o.a. omdat ze afhankelijk zijn van anderen. Het is daarom van belang om de impact assessment die is overgeslagen alsnog uit te voeren.

Op basis van bovenstaande punten maak ik mij grote zorgen over de naar onze verwachting zeer hoge kosten voor bedrijven van het voorgenomen besluit zonder aantoonbare milieuwinst. Ik ga graag met u en andere actoren in de keten -waaronder de afvalbedrijven- in gesprek over oplossingen die wel bijdragen aan milieuwinst en uitvoerbaar en betaalbaar zijn.

Met vriendelijke groet,

Robert van Beek

FME